

කාන්තාවන්ට එරෙහිව කෙරෙන
සියළු ම ආකාරයේ
වෙනස්කම් තුරන් කිරීම පිළිබඳ
සම්මුතිය

කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය
මානව හිමිකම් අධ්‍යයන කේන්ද්‍රය මගින් පළ කැරිණි

**කාන්තාවන්ට එරෙහිව කෙරෙන සියළු ම ආකාරයේ
වෙනස්කම් තුරන් කිරීම පිළිබඳ සම්මුතිය**

1979 දෙසැම්බර් 18 දින අංක: 34/180 දරන මහා සභාවේ යෝජනාවට අනුව සම්මත කොට අත්සන් කිරීම, ස්ථිර කිරීම සහ පිළිගැනීම සඳහා විවෘත කරන ලදී.

27 (1) වගන්තියට අනුව බලපැවැත්වීම ආරම්භ වූ දිනය 1981 සැප්තැම්බර් 3.

මෙම සම්මුතියට පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයෝ, එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රඥප්තිය, මූලික මානව අයිතිවාසිකම් කෙරෙහි ද මිනිසුන්ගේ ආත්ම ගෞරවය සහ අගයන් කෙරෙහි ද, පුරුෂයින්ගේ සහ ස්ත්‍රීන්ගේ සමාන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ව ද, විශ්වාසය නැවත තහවුරු කරන බැව් සටහන් කොට ගනිමින්,

මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනය, වෙනස්ව සැලකීම නොපිළිගැනීමේ සිද්ධාන්ත තහවුරු කරන බැව් ද, සියළු ම මිනිසුන් නිදහස් ව, ආත්ම ගෞරවය සහ අයිතිවාසිකම් අතින් සමානව, උත්පත්තිය ලබා ඇති අතර, ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය පිළිබඳ වෙනස්කම් ඇතුළු ව කිසිදු වෙනස්කමක් නොමැතිව ප්‍රකාශනයේ අඩංගු සියළු ම අයිතිවාසිකම් සහ නිදහස, සියල්ලන්ටම නිමිකම් ඇති බැව් ද සටහන් කර ගනිමින්,

මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මුතියට පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් කෙරෙහි, පුරුෂයන්ට සහ ස්ත්‍රීන්ට සියළු ම ආර්ථික, සමාජය, සංස්කෘතික, ප්‍රජා සහ දේශපාලන අයිතින් භුක්ති විඳීමේ සමාන අයිතිවාසිකම් සහතික කිරීමේ වගකීමක් ඇති බැව් ද සටහන් කර ගනිමින්,

එක්සත් ජාතීන්ගේ සහ විශේෂඥ ආයතනයන්ගේ අනුග්‍රහය යටතේ පුරුෂයින්ගේ සහ ස්ත්‍රීන්ගේ අයිතිවාසිකම්වල සමානත්වයට අනුබල දෙමින් පැවැත්වූ ජාත්‍යන්තර සම්මුතීන් සැලකිල්ලට ගනිමින්,

පුරුෂයින්ගේ සහ ස්ත්‍රීන්ගේ අයිතිවාසිකම්වල සමානත්වය තහවුරු කරමින් එක්සත් ජාතීන්ගේ සහ විශේෂඥ ආයතන විසින් සම්මත කර ගන්නා ලද යෝජනා, ප්‍රකාශන සහ නිර්දේශයන් ද සටහන් කර ගනිමින්,

කෙසේවතුද, මේ සියළු ම ලේඛනයන් තිබියදීත් ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීම ඉතා පුළුල්ව පැවැත්වෙන බැවි දැඩි ලෙස සැලකිල්ලට ගනිමින්,

ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීම, අයිතිවාසිකම්වල සමානත්වයට ගරු කිරීමේ මූලධර්ම සහ මානව ගරුත්වයට ඇති ගෞරවය උල්ලංඝනය කිරීමක් යැයි ද, තම රටෙහි දේශපාලන, සමාජය, ආර්ථික සහ සංස්කෘතික ජීවිතයේ පුරුෂයින් සහ සම ආකාරයට සහභාගිවීමට ස්ත්‍රීන්ට ඇති බාධාවක් යැයි ද, සමාජයේ සහ පවුලේ සෞභාග්‍යය වර්ධනය අඩාල කිරීමක් යැයි ද, තමන්ගේ රට සහ මානව සංහතියේ සේවය සඳහා ස්ත්‍රීන්ට ඇති මූලික හැකියාවන් සම්පූර්ණයෙන් දියුණු කර ගැනීම තවත් අඩාල කිරීමක් යැයි ද, සිතියට නගමින්,

දරිද්‍රතාවයෙන් පෙළෙන අවස්ථාවන්හි දී ආහාර, සෞඛ්‍යය, අධ්‍යාපනය, පුහුණුවීම සහ රැකියා අවස්ථාවන් සහ වෙනත් අවශ්‍යතාවයන්ට ඇති ඉඩකඩ ලබා ගැනීම සඳහා ස්ත්‍රීන්ට ඇත්තේ ඉතා අඩුම අවස්ථා බැවි සලකා,

සමානාත්මතාව සහ යුක්තිය පදනම් වූ නව ජාත්‍යන්තර ආර්ථික ක්‍රමයක් පිහිටුවීම පුරුෂයින් සහ ස්ත්‍රීන් අතර සමානාත්මතාව වැඩි දියුණු කිරීමට බොහෝ සෙයින් දායක වන බැවි සලකා,

වර්ණ භේද වාදය, සියළුම ආකාරයේ ජාති වාදය, ජාතීන් අනුව වෙනස් ලෙස සැලකීම, යටත් විජිත වාදය, නව යටත් විජිත වාදය, ආක්‍රමණය කිරීම, රටවල් බලයෙන් අල්ලා ගැනීම සහ රාජ්‍යයන් හි අභ්‍යන්තර කටයුතුවලට බලපෑම් හා ඇතිලි ගැසීම්, තුරන් කර දැමීම පුරුෂයින්ගේ සහ ස්ත්‍රීන්ගේ අයිතිවාසිකම් සම්පූර්ණයෙන් භූක්ති විඳීමට අත්‍යවශ්‍ය බැවි අවධාරනය කරමින්,

ඡාතෘන්තර සාමය හා ආරක්ෂාව සවිමත් කිරීම, ඡාතෘන්තර අවිනිශ්චිතතාවය ලිහිල් කිරීම, තමන්ගේ සමාජයීය සහ ආර්ථික පිළිවෙත් නොතකා සියළු ම රාජ්‍යයන් අතර සහයෝගිතාව, දැඩි ඵලදායී ඡාතෘන්තර පාලනයක් යටතේ කෙරෙන සම්පූර්ණ සාමාන්‍ය නිරායුධකරණය, විශේෂයෙන් න්‍යෂ්ටික නිරායුධකරණය, රටවල් අතර සම්බන්ධතාවය උදෙසා යුක්ති ධර්ම, සමානාත්මතාවය සහ අනොන්‍ය යහපත තහවුරු කිරීම, විදේශීය සහ යටත් විජිත ආධිපත්‍යයට භාජනය වී සිටින පුද්ගලයින් ස්වාධිපත්‍ය සහ ස්වාධීනත්වය සඳහා වූ අයිතිවාසිකම් සාක්ෂාත් කර ගැනීම මෙන් ම ඡාතික ස්වාධිපත්‍යය සහ භෞමික අඛණ්ඩතාවයට ගරු කිරීම තුළින්, සමාජ ප්‍රගතිය සහ සංවර්ධනය දිරිගැන්වේ යැයි ද, ඒ හේතුවෙන් පුරුෂයින් සහ ස්ත්‍රීන් අතර සම්පූර්ණ සමානත්වය ලබා ගැනීමට හැකිවේ යැයි ද තහවුරු කර ගනිමින්,

රටක පූර්ණ සංවර්ධනය සහ ලෝක සුඛ සිද්ධිය සහ සාමය උදෙසා පුරුෂයින් හා සම අන්දමින් සියළුම කේන්ද්‍රයන්හි ස්ත්‍රීන්ගේ සහභාගිත්වය අවශ්‍ය යැයි විශ්වාස කරමින්,

පවුලක සුඛ සිද්ධිය සහ සමාජයේ දියුණුව සඳහා ස්ත්‍රීන්ගෙන් වන විශාල දායකත්වය, මෙතෙක් සම්පූර්ණයෙන්ම පිළිනොගෙන ඇති මාතෘත්වයේ සමාජයීය වැදගත්කම, පවුල තුල සහ දරුවන් හදාවඩා ගැනීමේ දී දෙමව්පියන්ගෙන් ඉටුවන කාර්යය සිහි තබා ගනිමින්,

දරුවන් බිහි කිරීමේ ලා ස්ත්‍රීන්ගෙන් ඉටු වෙන කාර්යය වෙනස් ලෙස සැලකීමට පදනමක් නොවිය යුතු යැයි ද, එහෙත් දරුවන් හදා වඩා ගැනීමේ දී පුරුෂයන් සහ ස්ත්‍රීන් සහ සමස්තයක් වශයෙන් සමාජය ද වගකීම බෙදා ගැනීම අවශ්‍ය යැයි අවබෝධ කර ගනිමින්,

පුරුෂයින් සහ ස්ත්‍රීන් අතර සම්පූර්ණ සමතාවයක් ලබා ගැනීමට නම් සමාජයේ පාරම්පරිකව පැවත එන පුරුෂයින්ගේ කාර්ය භාරයන් මෙන්ම ස්ත්‍රීන්ගේ කාර්ය භාරයන් ද වෙනස් විය යුතු යැයි අවබෝධ කර ගෙන, ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීම තුරන් කිරීම පිළිබඳ ප්‍රකාශනයේ සඳහන් වන න්‍යායන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අදාලත් ඒ සඳහා සියළු ම

ආකාරයේ සහ ප්‍රකාශ වී ඇති අන්දමේ වෙනස් ලෙස සැලකීම් තුරන් කිරීම ට අවශ්‍ය පියවර ගත යුතු යැයි සලකා,
පහත සඳහන් අයුරු එකඟ වූහ.

I කොටස

1 වගන්තිය

මෙම සම්මුතිය සම්බන්ධයෙන් "ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීම" යනුවෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ තමන්ගේ විවාහක තත්ත්වය ගැන නොසලකා, පුරුෂයින් සහ ස්ත්‍රීන් පිළිබඳ ව සමානතා පදනමක් මත දේශපාලන, ආර්ථික, සාමජික, සංස්කෘතික, ප්‍රජා හෝ වෙනත් ඕනෑම ක්ෂේත්‍රයක මානව අයිතිවාසිකම් සහ මූලික නිදහස ස්ත්‍රීන් විසින් භුක්ති විඳීමට සහ භාවිතයට බාධා කිරීම හෝ නිශ්ප්‍රභා කිරීම අදහස් කොට ගත් ස්ත්‍රී පුරුෂ භේදය මත පදනම් වූ වෙනස්කම්, ප්‍රතිකෂේප කිරීම හෝ සීමා කිරීම වන්නේ ය.

2 වගන්තිය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයෝ ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව කරන සියළු ම ආකාරයේ වෙනස් ලෙස සැලකීම් හෙළා දැකින අතර, සියළු ම සුදුසු මාර්ගයන් ඔස්සේ අප්‍රමාදව ම ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීම තුරන් කිරීම සඳහා වූ ප්‍රතිපත්තියන් පිළිපැදීමට එකඟවෙමින්, මේ සඳහා පහත දැක්වෙන දේ කිරීමට,

(අ) පුරුෂයින්ගේ සහ ස්ත්‍රීන්ගේ සමානාත්මතාව පිළිබඳ මූලධර්ම තම ජාතික ව්‍යවස්ථාවන්හි හෝ වෙනත් යෝග්‍ය නීති සම්පාදනයේ දැනටමත් අඩංගු කර නොතිබේ නම් ඒවායේ ඇතුළත් කිරීමට ද,
මෙම මූල ධර්මයන් ප්‍රායෝගිකව ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම, නීතිය සහ අනෙකුත් යෝග්‍ය මාර්ගයන් තුළින් සහතික කිරීමට ද,

(අ) ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීම තහනම් කිරීමට අවශ්‍ය නීති සම්පාදනය සහ වෙනත් ක්‍රියාමාර්ගයන්, අවශ්‍ය තත්ති සුදුසු දැඩුවම සහිතව, සම්මත කර ගැනීමට ද,

(ඈ) පුරුෂයින්ට සහ සමාන පදනමකින් ස්ත්‍රීන්ගේ අයිතිවාසිකම් සඳහා නීතිමය ආරක්‍ෂාවන් සැලැස්වීමට ද, ඕනෑම වෙනස් ලෙස සැලකීමේ ක්‍රියාවකට එරෙහිව ස්ත්‍රීන්ට දැඩි ආරක්‍ෂාව ජාතික විනිශ්චය මණ්ඩල සහ වෙනත් මහජන සංස්ථා තුළින් සහතික කිරීමට ද,

(ඈ) ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීමේ කිසිදු ක්‍රියාවකට සහභාගිවීමෙන් වැළකී සිටීමට සහ සියළුම මහජන නිලධාරීන් හා ආයතනයන් මෙම අවශ්‍යතාවයට අනුකූලව කටයුතු කරන බව සහතික කිරීමට ද,

(ඉ) ඕනෑම පුද්ගලයෙකු, ආයතනයක් හෝ ව්‍යාපාරයක් මගින් ස්ත්‍රීන්ට වෙනස් ලෙස සැලකීම තුරන් කිරීමට අවශ්‍ය සියළු ම සුදුසු ක්‍රියා මාර්ගයන් ගැනීමට ද,

(ඊ) ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීම ගැබ් ව ඇති දැනට පවත්නා නීති රීති, ආචාර විධි සහ පුරුදු, සංශෝධනය කිරීමට හෝ අවලංගු කිරීමට අවශ්‍ය නීති සම්පාදනය ඇතුළු සියළු ම දේ කිරීමට ද,

(උ) ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීමක් ඇති කරවන සියළු ම ජාතික දණ්ඩ නීති අහෝසි කිරීමට ද,

පොරොන්දු වෙත්.

3 වගන්තිය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් සියළුම කේන්ද්‍රයන්හි, විශේෂයෙන් දේශපාලන, සමාජය, ආර්ථික සහ සංස්කෘතික කේන්ද්‍රයන්හි, පුරුෂයින් හා සමතාවය මත පදනම් වූ මානව අයිතිවාසිකම් සහ මූලික නිදහස භුක්ති විඳීම සහ

පිළිපැදීම සහතික කිරීම සඳහා ස්ත්‍රීන්ගේ සම්පූර්ණ දියුණුව සහ ප්‍රගතිය සහතික කිරීමට අවශ්‍ය නීති සම්පාදනය ඇතුළු සියළු ම මාර්ගයන් ගනු ඇත.

4 වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් පුරුෂයින් සහ ස්ත්‍රීන් අතර සත්‍යම වූ සමතාවය සිසුයෙන් ඇති කිරීම අරමුණු කර ගත් තාවකාලික විශේෂ උපායයන් සම්මත කර ගැනීම, මෙම සම්මුතියේ විග්‍රහ වන අයුරින් වෙනස් ලෙස සැලකීමක් සේ නොපිළි ගැනෙනු ඇත. එසේ වුවද, එයින් ඇති වන ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් අසමාන හෝ වෙනස් හෝ තත්ත්වයන් දිගටම පවත්වාගෙන යාම කළ නොහැකි වේ; එවන් උපායයන්, සමතාවයෙන් යුත් අවස්ථාවන් හා සැලකීමේ අරමුණු කාණෂත් කර ගැනීමෙන් අනතුරුව නවතා දැමිය යුතු වේ.
2. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් මාතෘත්වය ආරක්ෂා කර ගැනීමේ අරමුණින් මෙම සම්මුතියේ අඩංගු ක්‍රියා මාර්ග ඇතුළු ව විශේෂ ක්‍රියා මාර්ග සම්මත කර ගැනීම වෙනස් ලෙස සැලකීමක් සේ නොපිළිගැනේ.

5 වන වගන්තිය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින්,

- (අ) එක් පාර්ශ්වයක, ලිංගික උසස් බව හෝ පහත් බව මත පදනම් වූ පක්ෂපාති හැකිම් සහ ව්‍යවහාරික සහ වෙනත් ක්‍රියාවන් තුරන් කිරීමේ අදහස ඇති ව පුරුෂයින්ගේ සහ ස්ත්‍රීන්ගේ හැසිරීම පිළිබඳ ව සමාජයීය හා සංස්කෘතික රටාවන්වල වෙනසක් ඇති කිරීම;
- (ආ) ප්‍රමුන්ගේ ඕනෑ වපාකම්, ලෝකයේ මුල් අවදියේ සිට සැම අවස්ථාවකදීම සැලකිල්ලට භාජනය වූ කරුණක් යැයි තේරුම්

ගනිමින් තමන්ගේ දරුවන් හදාවඩා ගැනීම හා වර්ධනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් ලා පුරුෂයින්ගේ සහ ස්ත්‍රීන්ගේ පොදු වගකීම හඳුනා ගැනීම;

සඳහා සුදුසු පියවර ගනු ඇත.

6 වගන්තිය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, සෑම අන්දමකම ස්ත්‍රීන් වෙළෙඳාම සහ ස්ත්‍රීන් ගනිකා වෘත්තියේ යොදවමින් වාසි ලබා ගැනීම මැඬ පැවැත්වීමටත් අවශ්‍ය යෝග්‍ය පියවර ගනු ඇත.

II කොටස

7 වගන්තිය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් රටේ දේශපාලන සහ මහජන ජීවිතයේ ස්ත්‍රීන්ට ඵලදායී කෙරෙන සියළුම වෙනස් ලෙස සැලකීම් තුරන් කිරීමට අවශ්‍ය යෝග්‍ය උපාය මාර්ගයක්ම ගනු ඇති අතර, විශේෂයෙන් පුරුෂයින් සමග,

(අ) සියළුම ජන්ද විමසීම් සහ ජනමත විචාරණයන්හි දී ජන්දය පාවිච්චි කිරීමටත්, මහජන නියෝජිතයින් තෝරා පත් කර ගන්නා ආයතනයන්ට ජන්දයෙන් තේරී පත්වීම සඳහා ඉදිරිපත් වීමටත්;

(ආ) රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේ ලා සහභාගී වීමටත්, ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් රාජ්‍ය නිලතල දැරීමටත්, රජයේ සියළුම මට්ටමේම මහජන වැඩ කටයුතුවල නිරතවීමටත්,

(ඇ) රටෙහි මහජන හා දේශපාලන ජීවිතයට සම්බන්ධ වූ රාජ්‍ය නොවූ සංවිධානයන් සහ සමිති සමාගම්වලට සහභාගී වීමටත්;

සමාන අයිතිවාසිකම් සහතික කෙරුණු ඇත.

8 වගන්තිය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් පුරුෂයින් හා සමාන අයුරින් සහ කිසිම වෙනස්කම් කිරීමකින් තොරව, ස්ත්‍රීන්ට ජාත්‍යන්තර මට්ටමෙන් තම රජයන් නියෝජනය කිරීමට අවස්ථාවන්, ජාත්‍යන්තර සංවිධානයන්ගේ කාර්යයන්ට සහභාගි වීමේ අවස්ථාවන් සහතික කිරීමට අවශ්‍ය සියළු යෝග්‍ය උපාය මාර්ගයන් ගනු ඇත.

9 වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් ජාතිභාවය ලබා ගැනීමේ, වෙනස් කිරීමේ හෝ රැක ගැනීමේ පුරුෂයින් හා සමාන සියළු අයිතිවාසිකම් ස්ත්‍රීන්ට ද ප්‍රදානය කළ යුතු වේ. විදේශිකයෙකු හා විවාහවීම නිසා හෝ විවාහයේ දී ස්වාමි පුරුෂයා විසින් ජාතිභාවය වෙනස් කිරීම නිසා හෝ කාර්යාවලයේ ජාතිභාවය නිතැතින්ම වෙනස්වන බවක් හෝ ඇයට රටවැසි බව නැති වී යාමක් හෝ ඇය කෙරෙහි ස්වාමි පුරුෂයාගේ ජාතිභාවය බලයෙන් පැවරීමක් හෝ සිදු නොවන බව රාජ්‍යයන් විසින් සහතික කළ යුතු ය.
2. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් තමන්ගේ දරුවන්ගේ ජාතිභාවය පිළිබඳ පුරුෂයන් හා සමාන අයිතිවාසිකම් ස්ත්‍රීන්ට ද ප්‍රදානය කළ යුතු වේ.

III කොටස

10 වගන්තිය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ පුරුෂයින් හා සමාන සමාන අයිතිවාසිකම් ස්ත්‍රීන්ට ලැබීම සහතික කිරීම සඳහා වෙනස් ලෙස සැලකීම තුරන් කිරීමට අවශ්‍ය සියළු යෝග්‍ය උපාය මාර්ගයන් ගනු ඇත, විශේෂයෙන්ම;

(අ) රැකියා සහ වෘත්තීය මාර්ගෝපදේශකත්වය සඳහා අධ්‍යාපනයට ප්‍රවිෂ්ඨ වීම සහ ගම්බද සහ නාගරික ප්‍රදේශයන් හි සියළුම තරාතිරම්වල අධ්‍යාපන ආයතනයන්හි ඩිප්ලෝමා ලබා ගැනීමට එකම පහසුකම්;

මෙම සමානත්වය පෙර පාසල්, සාමාන්‍ය, තාක්‍ෂණික, වෘත්තීය සහ උසස් තාක්‍ෂණික අධ්‍යාපනය මෙන්ම සියළුම අන්දමේ වෘත්තීය පුහුණුවීම් සඳහා ද සහතික කළ යුතු වේ.

(ආ) එකම විෂය මාලාවන්ට, එකම විභාගයන්ට, එකම මට්ටමේ සුදුසුකම් සහිත ගුරු මණ්ඩලවලට සහ එකම තත්ත්වයේ පාසල් ඉඩකඩ සහ උපකරණ ලබා ගැනීමට අවස්ථාව;

(ඇ) සෑම තරාතිරමකම සහ සියළු ආකාරයේ අධ්‍යාපනයේ නියැලී පුරුෂයින්ගේ සහ ස්ත්‍රීන්ගේ කාර්ය භාරයන් කෙරෙහි බලපාන එකම මාදිලියේ සංකල්ප ඇතොත් මිශ්‍ර අධ්‍යාපනය හෝ සුදුසු වෙනත් අන්දමේ අධ්‍යාපන ක්‍රමයකට දැරී ගැන්වීමෙන් ඒවා ඉවත් කිරීම, විශේෂයෙන් පාසල් පොත් සහ පාසල් වැඩසටහන් සංශෝධනයෙන් සහ ඉගැන්වීමේ ක්‍රම මගින් එසේ කිරීම.

(ඈ) ශිෂ්‍යත්ව සහ වෙනත් අධ්‍යයන දීමනා ලබා ගැනීමේ සමාන අවස්ථාව;

(ඉ) වැඩිහිටි සහ ක්‍රියාකාරී සාක්‍ෂර වැඩසටහන් ඇතුළු ව විශේෂයෙන් පුරුෂයින්ගේ සහ ස්ත්‍රීන්ගේ අධ්‍යාපනයේ පවත්නා පරතර හැකි කඩිනමින් අඩු කිරීම අරමුණු කර ගත් අඛණ්ඩ අධ්‍යාපන වැඩ පිළිවෙලවල් වලට ප්‍රවිෂ්ඨ වීමේ සම අවස්ථා ඇති කිරීම.

(ඊ) ශිෂ්‍යවත් පාසල් හැර යාමේ අනුපාතිකය අඩු කිරීම සහ නියම කාලයට පෙර පාසල්වලින් අස්වී ගිය ගැහැණු ළමයින් සහ ස්ත්‍රීන් සඳහා වැඩසටහන් සංවිධානය කිරීම;

(උ) ක්‍රීඩා සහ ශාරීරික අධ්‍යාපනයෙහි ක්‍රියාකාරීව සහභාගිවීමේ සමාන අවස්ථාව;

(ඌ) පවුල් සැලසුම් කිරීම පිළිබඳ තොරතුරු සහ උපදෙස් ඇතුළු ව පවුල් සෞඛ්‍ය සහ සුඛසාධනය සහතික කෙරෙන නියමිත අධ්‍යාපන තොරතුරු ලබා ගැනීමට අවස්ථාව සැලසීම;

පුරුෂයින්ගේ සහ ස්ත්‍රීන්ගේ සමතාවය පදනම් කොට ගෙන සහතික කරනු ඇත.

11 වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් රැකියා කේන්ද්‍රයෙහි පුරුෂයින්ට සහ ස්ත්‍රීන්ට සමතාවය මත පදනම් වූ එකම අයිතිවාසිකම් සහතික කිරීමේ අදහසින් ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීම තුරන් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සියළු යෝග්‍ය උපාය මාර්ගයන් - විශේෂයෙන්ම;

(අ) සියළු මානව වර්ගයාගේ වෙන් කළ නොහැකි අයිතියක් වශයෙන් සේවයේ යෙදීමේ අයිතිය,

(ආ) රැකියා සම්බන්ධ වූ තේරීම්වලදී එකම නිර්ණායක භාවිතය ඇතුළු ව එකම සේවා අවස්ථාවන් සඳහා වූ අයිතිය.

(ඇ) ස්වාධීනව වෘත්තිය හෝ සේවාව තෝරා ගැනීමේ අයිතිය, උසස්වීම් ලැබීමේ අයිතිය, රැකියාවේ සුරක්ෂිතභාවය සහ රැකියාවේ සියළුම සහන සහ සේවා කොන්දේසි සඳහා වූ අයිතිය, වෘත්තිය පුහුණුව, නැවත පුහුණුව සහ ආධුනිකත්වය, උසස් වෘත්තිය පුහුණුව, පුනරාවර්තන පුහුණුව සඳහා වූ අයිතිය;

(ඈ) ප්‍රතිලාභ ඇතුළු ව සම වේතන ලැබීමේ අයිතිය, එක හා සමාන වටිනාකමින් යුත් සේවය සඳහා සම සැලකුම් සඳහා වූ අයිතිය, එමෙන්ම සේවා තත්ත්වයන් ඇගයීමේ දී සම සැලකුම් සඳහා වූ අයිතිය;

(ඉ) විශේෂයෙන්ම විශ්‍රාම යාමේ දී, රැකියා විරහිත භාවයේ දී, රෝගී අවස්ථාවන්හි දී, ආබාධිත තත්ත්වයක සිටිය දී හා මහළු විශේෂ දී සහ සේවයේ යෙදීමට නොහැකි වෙනත් දුබල අවස්ථාවන්හි දී,

සමාජ සුරක්ෂිතතාවයට ඇති අයිතිය මෙන්ම, වේතන සහිත නිවාඩු සඳහා වූ අයිතිය,

(ඊ) පුජනනයේ දී ආට්‍යතාව සැලකීම ඇතුළු ව සෞඛ්‍ය ආරක්ෂාවට සහ සේවා තත්ත්වයන්ගේ ආරක්ෂිත තාවය සඳහා වූ අයිතිය.

සඳහා යෝග්‍ය උපාය මාර්ගයන් ගනු ඇත.

2. විවාහය හෝ මාතෘත්වය හේතුවෙන් ගෙන සිටින්නට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීම වළක්වාලීම සඳහා සහ සේවයේ යෙදීමේ වලදායි අයිතිය සහතික කරනු වස් පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්;

(අ) දාරක හෝ පුසුති නිවාඩු හේතුවෙන් ගෙන සේවයෙන් පහ කිරීම සහ විවාහක තත්ත්වය පදනම් කරගෙන සේවයෙන් පහ කිරීමේ දී වෙනස් ලෙස සැලකීම, දැඩුවම පැමිණවීමට යටත්ව තනනම් කිරීමට,

(ආ) කරමින් සිටි සේවය අතිමි විමක් හෝ ජ්‍යෙෂ්ඨත්වය හෝ සමාජ දිගුකාලීන අතිමි විමක් නොමැතිව වේතන හෝ ඒ හා සමාන සමාජ ලාභ ප්‍රයෝජන හෝ සහිතව පුසුත නිවාඩු ක්‍රමයක් ඇති කිරීමට;

(ඇ) දෙමව්පියනට, පවුලේ වගකීම් සේවා ස්ථානයේ වගකීම් හා සමග ඒකාබද්ධ කිරීමට හැකි වන අයුරින් අවශ්‍ය උපකාරක සමාජ සේවයක් ඇති කිරීම දිරි ගැන්වීමට, විශේෂයෙන් ම දරුවන් රැකබලා ගැනීමේ පහසුකම් ජාලයක් පිහිටුවීම සහ වර්ධනය කිරීම තුළින් ජන පීඩනයට සහකාරීවීම උනන්දු කරවීමට;

(ඈ) ගැබ්ගෙන සිටින කාලයේ දී තමන්ට හානිකර විය හැකි සේවයන්හි යෙදෙන සිටින්නට විශේෂ ආරක්ෂාවක් සැපයීමට,

යෝග්‍ය උපාය මාර්ග ගනු ඇත.

3. විද්‍යාත්මක සහ තාක්ෂණික දැනුම උපයෝගී කර ගනිමින් මෙම වගන්තියේ අඩංගු වන ආරක්ෂක නීති සම්පාදනයට සම්බන්ධ වන කරුණු කලින් කලට නිරීක්ෂණය විය යුතු වන අතර, අවශ්‍ය වුවහොත් සංයෝධනය කිරීම හෝ අවලංගු කිරීම හෝ ව්‍යාප්ත කිරීම හෝ කෙරෙනු ඇත.

12 වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් පවුල් සැලසුම් කිරීම ඇතුළු ව සෞඛ්‍ය පහසුකම් සේවාවන්ගේ ප්‍රයෝජනය ගැනීම පුරුෂයින්ට සහ ස්ත්‍රීන්ට සම පදනමක් යටතේ සහතික කිරීම සඳහා, සෞඛ්‍ය පහසුකම් ක්‍ෂේත්‍රයේ ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීම තුරන් කිරීමට අවශ්‍ය සියළු යෝග්‍ය ක්‍රියා මාර්ගයන් ගනු ඇත.
2. මෙම වගන්තියේ පළමුවන ඡේදයේ නියමයන් තිබුණේ වුවද, පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් ස්ත්‍රීන්ට ගර්භණී කාලය, දරු ප්‍රසූතිය සහ පශ්චාත් ප්‍රසූති කාලය සම්බන්ධව යෝග්‍ය සේවාවන් සහ අවශ්‍යතන්ති දී නොමිලේ සේවාවන් සැපයීම ද ගර්භණී සහ කිරි දෙන කාලයන්හි දී ප්‍රමාණවත් පෝෂණය ලැබීමට සැලැස්වීම ද සහතික කළ යුතු වේ.

13 වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් ආර්ථික හා සමාජ පීඩිතයේ වෙනත් අංශවල දී ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීම තුරන් කිරීම සහ පුරුෂයින් සහ ස්ත්‍රීන්ගේ සමානතාව පදනම් කොට ගෙන එකම අයිතිවාසිකම්, විශේෂයෙන්,

- (අ) පවුල් ලාභ ප්‍රයෝජන සඳහා ඇති අයිතිය,
- (ආ) බැංකු ණය, උකස් සහ වෙනත් ආකාරයේ ණය මුදල් ලබා ගැනීමේ අයිතිය,
- (ඇ) විනෝදාංශ, ක්‍රීඩා සහ සංස්කෘතික පීඩිතයේ අනෙකුත් අංශයන් හි සහභාගිවීමේ අයිතිය.

තහවුරු කිරීම සඳහා, අවශ්‍ය සියළු යෝග්‍ය උපාය මාර්ගයන් ගනු ඇත.

14 වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, ගම්බද ස්ත්‍රීන් විසින් මුහුණ දෙනු ලබන විශේෂ ගැටළු සහ ආර්ථිකයේ මිළ නොකෙරෙන අංශයන් හි තමන්ගෙන් ඉටුවන සේවාවන් ඇතුළු ව තම පවුල්වල ආර්ථික පීඩනය ගැටගසා ගැනීම සඳහා ගම්බද ස්ත්‍රීන්ගෙන් ඉටු වන සැලකිය යුතු කොටස, සැලකිල්ලට ගන්නා අතර, මෙම සම්මුතියේ නියමයන් ගම්බද ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි ද භාවිතාවීම සහතික කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සියළු යෝග්‍ය උපාය මාර්ගයන් ගනු ඇත. එවන් ස්ත්‍රීන් හට,

(අ) සෑම තරාතිරමකම සංවර්ධන සැලසුම් සවිස්තර කිරීමේ දී සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී සහභාගි වීමට,

(ආ) පවුල් සැලසුම් තොරතුරු, උපදෙස් සහ සේවා ඇතුළු ව ප්‍රමාණවත් සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමට,

(ඇ) සමාජ සුරක්ෂිත වැඩ පිළිවෙල්වලින් කෙළින්ම එල ප්‍රයෝජන ලැබීමට,

(ඈ) ක්‍රියාකාර සාක්ෂර භාවිතය ඇතුළු ව, විධිමත් සහ අවිධිමත් අධ්‍යාපනයේ සියළු ආකාරයේ පුහුණුවීම් ලබා ගැනීමට මෙන්ම, අනෙකුත් දේට අමතරව, තමන්ගේ තාක්ෂණ නිපුණතාව වැඩි දියුණු කර ගැනීම සඳහා සියළු ප්‍රජා සහ ව්‍යාප්ත සේවාවලින් ප්‍රයෝජන ලැබීමට,

(ඉ) රැකියා හෝ ස්වයං රැකියා තුළින් ආර්ථික අවස්ථාවන් සමඟ ලබා ගැනීමට හැකි වන අයුරින් ස්වයං උපකාරක කණ්ඩායම් සහ සමූපකාර සේවා සංවිධානය කිරීමට,

(ඊ) සියළු ප්‍රජා කටයුතුවලට සහභාගිවීමට,

(උ) කෘෂිකාර්මික ණය, අලෙවි පහසුකම්, යෝග්‍ය තාක්ෂණය සහ ඉඩම් සහ කෘෂි ප්‍රතිසංස්කරණය මෙන්ම ඉඩම්වල නැවත පදිංචිවීමේ වැඩ පිළිවෙලවල් වල දී සමාන සැලකිල්ල ලැබීමට,

(ඌ) විශේෂයෙන් නිවාස, සනීපාරක්ෂාව, විදුලිය සහ ජල සම්පාදනය, ප්‍රවාහනය සහ පණිවුඩ පුවමාරුව සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් පිවන පහසුකම් භක්ති විදීමට,

ගම්බද ස්ත්‍රීන්ට ඇති අයිතිය සහතික කෙරේ.

IV කොටස

15 වන වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, නීතිය ඉදිරියේ ස්ත්‍රීන්ට පුරුෂයින් හා සමග සම තත්ත්වය දෙනු ඇත.
2. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, සිවිල් කටයුතු සම්බන්ධයෙන් පුරුෂයින්ට හා සමාන නීතිමය බලය සහ එම බලය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සම අවස්ථා ස්ත්‍රීන්ට ද සැලැස්විය යුතු ය. විශේෂයෙන් කොන්ත්‍රාත් ගිවිස ගැනීමට සහ දේපොල පාලනය කිරීමට ස්ත්‍රීන්ට සම අයිතිවාසිකම් දිය යුතු වන අතර, උසාවි සහ විනිශ්චය මණ්ඩල කටයුතුවලදී සෑම අවස්ථාවකම සමව සැලකිය යුතු වන්නේය.
3. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, ස්ත්‍රීන්ගේ නීතිමය බලය සීමා කිරීම සඳහා යොමු වූ නීතිමය අභිප්‍රායන් සහිත සියළු ම කොන්ත්‍රාත් සහ අන් සියළු පොද්ගලික ලේඛන අවලංගු වූ සේ සලකනු ඇත.
4. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් පුද්ගලයින් එකා මෙකා යාම සහ තමන්ගේ නිවසේ සහ පදිංචිය තෝරා ගැනීමේ නිදහස සම්බන්ධ නීති පිළිබඳ ව, පුරුෂයින්ට සහ ස්ත්‍රීන්ට එක හා සමාන අයිතිවාසිකම් සලස්වනු ඇත.

16 වන වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් විවාහය සහ පවුල් සම්බන්ධතා කටයුතු සම්බන්ධයෙන් වූ සියළුම කරුණු පිළිබඳ ව ස්ත්‍රීන්ට ඵලදායී වෙනස් ලෙස සැලකීම තුරන් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සියළු ම යෝග්‍ය උපාය මාර්ගයන් ගනු ඇත. විශේෂයෙන්,

(අ) විවාහවීම සඳහා සමාන අයිතිවාසිකම්,

(ආ) සහකරුවකු තෝරා ගැනීම සහ ඔවුන්ගේ නිදහස සම්පූර්ණ කැමැත්ත ඇතිව පමණක් විවාහ වීමේ සම අයිතිය.

(ඇ) විවාහයේ දී සහ විවාහය අවලංගු කිරීමේ දී සම අයිතිය සහ වගකීම.

(ඈ) විවාහක භාවය නොසලකා දෙමව්පියන් වශයෙන් තම දරුවන්ගේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් සෑම අවස්ථාවන්හිදීම දරුවන්ගේ උවමනා ඵලදායීවලට ප්‍රමුඛත්වය ඇතිව සම අයිතිය සහ වගකීම,

(ඉ) දරුවන් සංඛ්‍යාව සහ දරුවන් අතර පරතරය, නිදහසේ සහ වගකීමෙන් යුතුව තීරණය කිරීමේ සම අයිතිය, එමෙන්ම එම අයිතිය පාවිච්චි කිරීම සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු, අධ්‍යාපනය සහ වෙනත් ක්‍රම ලබා දීම.

(ඊ) දරුවන්ගේ ආරක්ෂකයින්වීම, භාරකරුවන්වීම, රැකබලා ගන්නන්වීම සහ අන් අයගේ දරුවන් හදා ගැනීම යන මේවා ජාතික නීති පද්ධතියේ අඩංගු වන්නේ නම් ඒ සඳහා සෑම අවස්ථාවන්හිදීම දරුවන්ගේ ඕනෑම ඵලදායීවලට ප්‍රමුඛත්වය ඇතිව සම අයිතිය සහ වගකීම.

(උ) ස්වාමියා සහ භාර්යාව වශයෙන්, පවුල් නාමයන්, වෘත්තියක්, සහ රැකියාවක් තෝරා ගැනීමේ අයිතිය ඇතුළු ව සම පෞද්ගලික අයිතිවාසිකම්,

(ඌ) නොමිලේ හෝ මුදලක් ගෙවා හෝ දේපොල අයිතිය, අයිතිකර ගැනීම, කළමනාකරණය, පරිපාලනය, භුක්ති විඳීම සහ විකිණීම සම්බන්ධයෙන් භාර්යාව සහ ස්වාමියාට සම අයිතිවාසිකම්,

පුරුෂයින්ට හා ස්ත්‍රීන්ට සමානතා පදනමක් මත සහතික කෙරෙනු ඇත.

2. දරුවෙකුගේ විවාහ ගිවිස ගැනීම සහ විවාහය කෙරෙහි නීතිමය බලයක් නොමැත්තේ ය. විවාහය සඳහා අවම වයස් සීමාව නියම කිරීමට සහ නිල ලත් රෙජිස්ට්‍රාර් කාර්යාලයක දී විවාහය ලියාපදිංචි අනිවාර්ය කිරීමට නීතිය ඇතුළු අවශ්‍ය සියළු ම ක්‍රියාවන් ගත යුතු ය.

V කොටස

17 වන වගන්තිය

1. මෙම සම්මුතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය සලකා බැලීම සඳහා, සම්මුතිය බලපැවැත්වීම ආරම්භ වන අවධියේ දී දහඅට දෙනෙක් ද, තිස්පස් වෙනි පාර්ශ්වකාර රාජ්‍ය විසින් සම්මුතිය ස්ථිර කිරීමෙන් හෝ පිළිගැනීමෙන් අනතුරුව විසි තුන් දෙනෙක් ද වන අයුරින් උසස් වර්තයකින් යුත් හා සම්මුතියෙන් ආවරණය වන ක්ෂේත්‍රයෙහි දැක්කම් දක්වන විශේෂඥයින්ගෙන් සැදුම් ලත්, ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීම තුරන් කිරීම පිළිබඳ ව කමිටුවක් (මින් ඉදිරියට කමිටුව ලෙසින් සඳහන් වන), පිහිටු විය යුත්තේ ය. එම විශේෂඥයින්, පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් තමන්ගේ ජාතින් අතුරින්, සමාන භූගෝලීය බෙදී යාමක් සහ විවිධ සහජත්වයන් මෙන්ම ප්‍රධාන නීති පද්ධතින් නියෝජනය වීමත්, සැලකිල්ලට ගනිමින් තෝරා ගත යුතු වන අතර, ඔවුන් තම පෞද්ගලික මට්ටමින් සේවය කරනු ඇත.

2. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් ඉදිරිපත් කරන නාම යෝජනා ලැයිස්තුවකින් රහස් ජන්ද ක්‍රමයට කමිටුවේ සාමාජිකයින් තෝරා ගත යුතු ය. එක් පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයකට තමන්ගේ එක් ජාතියකින්, එක් පුද්ගලයකු බැගින් නම් ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.
3. මෙම සම්මුතිය බලපැවැත් වීම ආරම්භ වූ දින සිට හය මසකට පසුව ප්‍රථම ජන්ද විමසීම පැවැත් වෙනු ඇත. ජන්දය විමසන දිනට අවම වශයෙන් තුන් මසකට කලින් එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම් විසින් පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් වෙත යැවෙන ලිපියකින්, දෙමසක් ඇතුළත නාම යෝජනා ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඉල්ලා සිටිය යුතු ය. මෙසේ නාම යෝජනා කෙරෙන පුද්ගලයින්ගේ ලැයිස්තුවක් ආකාරාදී පිළිවෙලට, ඔවුන්ගේ නම් යෝජනා කරනු ලැබූ පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් ද සඳහන් කොට මහ ලේකම් විසින් සකස් කළ යුතු වන අතර, එය පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ.
4. මහ ලේකම් විසින් එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රධාන කාර්යාලයේ දී කැඳවනු ලබන පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්ගේ රැස්වීමක දී කමිටුවට සාමාජිකයන් තේරීම සිදු කෙරෙනු ඇත. එම රැස්වීමේ දී ගණ පුරණය සඳහා පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් තුනෙන් දෙකකට සක් පැමිණ සිටිය යුතු වන අතර, කමිටුවට තෝරා ගනු ලැබූ පුද්ගලයින් වන්නේ නාම යෝජනාකරුවන් අතුරෙන් වැඩිම ජන්ද ප්‍රමාණයක් ලබා ගන්නා සහ පැමිණ සිටින සහ ජන්දය දෙන පාර්ශ්වකාර රාජ්‍ය නියෝජිතයින්ගේ ඒකාන්ත වැඩි ජන්ද ප්‍රමාණයක් ලබන්නවුන් ය.
5. කමිටුවේ සාමාජිකයින් සිව් අවුරුදු කාල සීමාවක් සඳහා තෝරා ගනු ඇත. කෙසේ වුව ද ප්‍රථම ජන්ද විමසීමේදී තෝරා ගනු ලබන සාමාජිකයින් නව දෙනෙකුගේ නිල කාලය අවුරුදු දෙකක් අවසානයේ දී නිමවෙයි, ජන්දය විමසීම අවසන් වූ වහාම මෙම සාමාජිකයින් නව දෙනා තුණ්ඩු ඇදීමේ ක්‍රමයෙන් කමිටුවේ සහාපති තෝරා ගනු ඇත.
6. මෙම වගන්තියේ 2, 3 සහ 4 ඡේදයන්ගේ සඳහන් වන අයුරු කමිටුවේ අමතර සාමාජිකයන් පස් දෙනෙකු තෝරා ගැනීම,

මෙම සම්මුතියේ තිස් පස්වන ස්ථිර කිරීමෙන් හෝ පිළිගැනීමෙන් පසුව සිදුවනු ඇත. මේ අවස්ථාවේදී, තෝරා ගනු ලබන අමතර සාමාජිකයන් දෙදෙනෙකුගේ නිල කාලය අවුරුදු දෙකක් අවසානයේ දී නිම වනු ඇති අතර, එම දෙදෙනා කමිටුවේ සභාපති විසින් තෝරා ගනු ඇත්තේ ය.

7. අනියම් ඇඹැරුතු පිරවීම සඳහා, කමිටු සාමාජිකයෙකු ලෙස නිලය අතිමි වූ විශේෂඥයා නිමි පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යය විසින් කමිටුවේ අනුමැතියට යටත්ව තම ජාතින් අතුරෙන් වෙනත් විශේෂඥයකු පත් කෙරෙනු ඇත.
8. කමිටුවේ සාමාජිකයින් විසින් මහා සභාවේ අනුමැතිය ඇතිව කමිටුවේ වගකීමේ ඇති වැදගත්කම සැලකිල්ලට ගනිමින් මහා සභාව විසින් තීරණය කරනු ලබන කොන්දේසිත්ට යටත් ව එක්සත් ජාතින්ගේ අරමුදලින් වෙනත ලබා ගනු ඇත.
9. මෙම සම්මුතිය යටතේ කමිටුවේ කටයුතු ඵලදායී අයුරින් කරගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය කාර්ය මණ්ඩල සහ පහසුකම් එක්සත් ජාතින්ගේ මහ ලේකම් විසින් සැපයෙනු ඇත.

18 වන වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයෝ, කමිටුවේ සැලකිල්ල සඳහා එක්සත් ජාතින්ගේ මහ ලේකම් වෙත, මෙම සම්මුතියේ නියෝගයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා තමන් විසින් සම්මත කර ගෙන ඇති නීති සම්පාදනමය, අධිකරණමය, පරිපාලනමය හෝ වෙනත් ක්‍රියාමාර්ග සහ පහත දැක්වෙන අයුරු ලබා ඇති ප්‍රගතිය පිළිබඳ වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීමට ප්‍රතිඥා දෙති.

(අ) අදාළ රාජ්‍ය උදෙසා සම්මුතිය බලපැවැත් වූ දින සිට වර්ෂයක් ඇතුළත.

(ආ) ඉන්පසුව, අවම වශයෙන් සෑම සිව් වසරකට වරක් හෝ කමිටුවේ අභිමතය පරිදි ඉල්ලා සිටිවිට.

2. මෙම සම්මුතිය යටතේ තම වගකීම් ඉටු කර ඇති ප්‍රමාණය කෙරෙහි බලපෑ කරුණු සහ අසිරුකම් වාර්තාවේ සඳහන් කළ හැකි ය.

19 වන වගන්තිය

1. කමිටුව, ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා තමන්ගේ ම නීති සම්මත කර ගනු ඇත.

2. කමිටුව, තමන්ගේ නිලධාරීන් වසර දෙකක කාලයකට තෝරා ගනු ඇත.

20 වන වගන්තිය

1. මෙම සම්මුතියේ 18 වන වගන්තියේ ප්‍රකාර ඉදිරිපත් කරනු ලබන වාර්තා සලකා බැලීම සඳහා වසරකට වරක් සති දෙකකට නොවැඩි කාලයකට කමිටුව රැස්වනු ඇත.

2. කමිටුවේ රැස්වීම් සාමාන්‍ය වශයෙන් එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රධාන කාර්යාලයේ දී හෝ කමිටුව විසින් තීරණය කරනු ලබන වෙනත් පහසු ස්ථානයක දී පැවැත්වෙනු ඇත.

21 වන වගන්තිය

1. කමිටුව විසින් තමන්ගේ වැඩ කටයුතු පිළිබඳ වාර්තාවක්, වාර්ෂිකව, ආර්ථික හා සමාජය මණ්ඩලය මගින් එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා සභාව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වන අතර, පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්ගෙන් ලැබුණු වාර්තා සහ තොරතුරු පරීක්ෂා කිරීමෙන් අනතුරුව යෝජනා සහ සාමාන්‍ය නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කළ හැකි වෙයි. එවන් යෝජනා සහ සාමාන්‍ය නිර්දේශ පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්ගෙන් ලැබුණු අදහස් වෙතොත් ඒවාත් සමග කමිටු වාර්තාවේ ඇතුළත් කළ යුතු ය.

2. එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම් විසින් කමිටු වාර්තාව, ස්ත්‍රීන්ගේ තත්ත්වය පිළිබඳ කොමිසම වෙත ඔවුන්ගේ දැන ගැනීම සඳහා යැවිය යුතු ය.

22 වන වගන්තිය

තමන්ගේ කාර්ය සීමාවන් තුළට ගැනෙන අයුරින්, මෙම සම්මුතියේ නියෝගයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සැලකිල්ලට ගන්නා අවස්ථාවන්හි දී නියෝජනය කිරීමේ අයිතිය විශේෂඥ ඒජන්සි වෙත ඇත.

කමිටුව විසින් තමන්ගේ කාර්ය සීමාවන්ට ගැනෙන කොටස් සම්බන්ධයෙන් සම්මුතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ වාර්තා සපයන ලෙස විශේෂඥ ඒජන්සිවලින් ඉල්ලා සිටිය හැකි ය.

VI කොටස

23 වන වගන්තිය

(අ) පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයක ව්‍යවස්ථාවන්හි හෝ

(ආ) එම රජය වෙනුවෙන් බලපවත්වන වෙනත් ජාත්‍යන්තර සම්මුති ගිවිසුම් හෝ පොරොන්දුවල හෝ

පුරුෂයින් සහ ස්ත්‍රීන් අතර සමානතාවය ඇති කිරීමට වඩාත් නිතකර අන්දමේ නියෝගයන් වෙතොත් ඒවා කෙරෙහි මෙම සම්මුතියේ අඩංගු වන කිසිවක් කිසිසේත් බලනොපානු ඇත.

24 වන වගන්තිය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් මෙම සම්මුතියේ පිළිගැනෙන අයිතිවාසිකම් සම්පූර්ණයෙන් සාර්ථක කර ගැනීම අරමුණු වූ අවශ්‍ය සියළු උපාය මාර්ගයන් ජාතික මට්ටමෙන් ගනු ඇත්තේ ය.

25 වන වගන්තිය

1. මෙම සම්මුතිය සියළුම රාජ්‍යයන්ගේ අත්සන් සඳහා විවෘත වනු ඇත.
2. මෙම සම්මුතිය තැන්පත් කළ යුතු ස්ථානය වශයෙන් එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම් නම් කර ඇත.
3. මෙම සම්මුතිය ස්ථිර කළ යුතු වේ. ස්ථිර කිරීමේ ලේඛන එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම් වෙත තැන්පත් කළ යුතු වේ.
4. මෙම සම්මුතිය සියළුම රාජ්‍යයන් විසින් පිළිගැනීම සඳහා විවෘත වනු ඇත. පිළිගැනීම ක්‍රියාත්මක වන්නේ පිළිගැනීමේ ලේඛනය එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම් වෙත තැන්පත් කිරීමෙනි.

26 වන වගන්තිය

1. එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම් වෙත ලිඛිත ව කරන දැනුම් දීමකින් ඕනෑම පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයක් විසින් ඕනෑම අවස්ථාවක මෙම සම්මුතිය සංශෝධනය කරන ලෙස ඉල්ලා සිටිය හැකි ය.
2. එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ සභාව විසින් එවන් ඉල්ලුමක් සම්බන්ධයෙන් ගත යුතු පියවර ඇත්නම්, ඒ පිළිබඳව තීරණය ගනු ඇත.

27 වන වගන්තිය

එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම් වෙත ස්ථිර කිරීමේ හෝ පිළිගැනීමේ විධි වන ලේඛනය තැන්පත් කළ දිනට පසු තිස් වන දින මෙම සම්මුතිය බල පැවැත්වීම ආරම්භ වේ.

2. ස්ථිර කිරීමේ හෝ පිළිගැනීමේ විධි වන ලේඛනය තැන්පත් කිරීමෙන් පසුව මෙම සම්මුතිය ස්ථිර කරන්නා වූ හෝ පිළිගන්නා වූ හෝ සෑම රාජ්‍යයක් ම වෙනුවෙන් සම්මුතිය බල පවත්වනු ලබන්නේ එම රාජ්‍යයේ ස්ථිර කිරීමේ හෝ පිළිගැනීමේ ලේඛනය තැන්පත් කළ දින සිට දින තිහකට පසුවය.

28 වන වගන්තිය

1. ස්ථිර කරන්නා වූ හෝ පිළිගන්නා වූ අවස්ථාවේ දී, රාජ්‍යයන් විසින් ඉදිරිපත් කෙරෙන කොන්දේසි එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම් විසින් පිළිගෙන, සියළුම රාජ්‍යයන් වෙත යැවිය යුතු ය.
2. මෙම සම්මුතියේ අරමුණ සහ අදහස්වලට පටහැනි වන කිසිම කොන්දේසියකට අවසර නොලැබේ.
3. එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම් වෙත කෙරෙන දැනුම් දීමකින් ඕනෑම අවස්ථාවක් කොන්දේසියක් ඉල්ලා අස්කර ගත හැකි අතර, ඔහු විසින් සියළුම රාජ්‍යයන් වෙත ඒ බැව් දන්වා සිටිය යුතු වන්නේ ය. එවන් දැනුම් දීමක්, එය ලැබුණු දින සිට ක්‍රියාත්මක වේ.

29 වන වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් එකක් හෝ වැඩි ගණනක් අතර මෙම සම්මුතිය කාවචනය හෝ අර්ථ කථනය හෝ සම්බන්ධයෙන් පැන නගින ඕනෑම මත භේදයක්, සාකච්ඡා මගින් විසඳා ගැනීමට නොහැකි වූයේ නම්, එක් පාර්ශ්වයක ඉල්ලීමට අනුව, විනිශ්චය සඳහා ඉදිරිපත් කළ හැකි ය. විනිශ්චය සඳහා ඉල්ලුම් කළ දින සිට හය මාසයක් ඇතුළත පාර්ශ්වකාරවන්ට විනිශ්චය කරනු ලබන ආයතනය පිළිබඳව එකඟතාවයකට පැමිණිය නොහැකි වුවහොත් එම පාර්ශ්වයන්ගෙන් එක් පාර්ශ්වයකට විනිශ්චය සහ ආඥා පනතට එකඟව ජාත්‍යන්තර අධිකරණය වෙත යොමු කරන ලෙස ඉල්ලා සිටිය හැකි ය.
2. මෙම සම්මුතිය අත්සන් කරන හෝ ස්ථිර කරන අවස්ථාවේ දී ඕනෑම පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයකට මෙම වගන්තියේ පළමුවන ඡේදයට බැඳී නොමැති බැව් ප්‍රකාශ කර සිටිය හැකි ය. අනෙක් පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් එවන් කොන්දේසියක් ඉදිරිපත් කරන පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයක් සමග එම ඡේදයට අනුව නොබැඳේ.

3. මෙම වගන්තියේ දෙවන ඡේදයට අනුව කොන්දේසියක් ඉදිරිපත් කර ඇති පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයකට එවන් කොන්දේසියක් එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම් වෙත කරන දැනුම් දීමකින් ඉල්ලා අස් කර ගත හැකි ය.

30 වන වගන්තිය

මෙම සම්මුතිය එහි සත්‍යභාවයෙන් යුත් අරාබි, චීන, ඉංග්‍රීසි, ප්‍රංශ, රුසියානු සහ ස්පාඤ්ඤ පිටපත් ද සමග එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම් වෙත තැන්පත් කළ යුතු වේ.

මෙම සම්මුතිය පහත අත්සන් කරන නිලධාරියා ලැබුවන් විසින්, අත්සන් තබන ලද බවට මෙය සාක්ෂි වේ.